

Đẩy mạnh công tác phòng, chống tham nhũng trong lực lượng Công an nhân dân Việt Nam theo tư tưởng Hồ Chí Minh

ThS. HOÀNG THỊ HUYỀN

Học viện Chính trị Công an nhân dân; Email: hoanghuyen3189@gmail.com

Tóm tắt: Tham nhũng là một hiện tượng xã hội nảy sinh và tồn tại cùng với chính quyền Nhà nước. Nhận thức được mức độ nghiêm trọng cũng như tác hại to lớn do tham nhũng gây ra, lực lượng Công an nhân dân luôn nêu cao tinh thần quyết tâm đẩy lùi để xây dựng lực lượng trong sạch, vững mạnh, xứng đáng là “thanh bảo kiếm” của Đảng, của Nhà nước và của nhân dân. Tăng cường giáo dục đạo đức, chính trị, tư tưởng; chú trọng công tác cán bộ; xử lý đúng người, đúng tội; đảm bảo đời sống, chế độ cho cán bộ, chiến sỹ công an là những biện pháp phòng, chống tham nhũng theo tư tưởng Hồ Chí Minh được vận dụng vào lực lượng Công an nhân dân đem lại hiệu quả cao và mang tính lâu dài, bền vững.

Từ khóa: tham nhũng; tham ô; tiêu cực; Công an nhân dân; tư tưởng Hồ Chí Minh; giáo dục tư tưởng, giáo dục chính trị; đạo đức; công tác cán bộ; lãnh đạo chỉ huy.

Trong suốt quá trình lãnh đạo Cách mạng Việt Nam, công tác phòng, chống tham ô, tham nhũng luôn là mối quan tâm lớn của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Hồ Chí Minh coi tham ô, tham nhũng là “tội lỗi đê tiện” nhất trong xã hội. Vì vậy, Hồ Chí Minh luôn đề cao công tác phòng, chống tham nhũng ngay từ rất sớm. Đồng thời, Người nhấn mạnh phải nghiêm trị các hành vi tham nhũng theo đúng pháp luật. Nhà nước ta do Đảng Cộng sản lãnh đạo, là Nhà nước của dân, do dân và vì dân, thực hiện khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc, văn minh, tiến kịp sự phát triển của nhân loại thì phải loại trừ cho được nạn tham nhũng. Tuy nhiên, tham nhũng trong bộ máy Nhà nước ta thực tế vẫn xảy ra ngoài ý muốn của chúng ta, đặc biệt là từ khi Đảng ta thực hiện đường lối đổi mới toàn diện đất nước, với chủ trương phát triển nền kinh tế thị trường, định hướng xã hội chủ nghĩa, đa phương hóa, đa dạng hóa quan hệ đối ngoại thì nạn tham nhũng có thêm điều kiện để nảy nở và phát triển nghiêm trọng ở nhiều ngành, nhiều cấp, gây thiệt hại lớn về kinh tế, tác động xấu về chính trị và xã hội, là một trong bốn nguy cơ cản trở sự phát triển của đất nước.

Trong nhiều năm qua, Đảng ủy Công an Trung ương và Lãnh đạo Bộ đã tích cực chỉ đạo Công an các địa phương, đơn vị thực hiện nhiệm vụ chống tham nhũng trong lực lượng Công an nhân dân và đã thu được nhiều kết quả. Tuy nhiên, tham nhũng trong Công an nhân dân vẫn đang tồn tại, diễn biến phức tạp, và đấu tranh phòng, chống tham nhũng trong Công an nhân dân vẫn là một

nhiệm vụ đang đặt ra.

1. Tăng cường giáo dục đạo đức, chính trị, tư tưởng cho cán bộ, chiến sỹ

Trong quá trình xây dựng cơ chế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, trong điều kiện đổi mới, cải cách, mở cửa và phát triển kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, việc giáo dục tư tưởng đạo đức trong công tác xây dựng, đổi mới và chỉnh đốn Đảng và đấu tranh chống tham nhũng là nhiệm vụ gian khó và phức tạp.

Phải xác định và phát huy hệ thống chính trị xã hội chủ nghĩa thích ứng với sự phát triển của nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa. Đây là nhiệm vụ trọng tâm trong công tác xây dựng, đổi mới và chỉnh đốn Đảng và đấu tranh chống tham nhũng. Cùng với công cuộc đổi mới, mở cửa và phát triển nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, chúng ta bắt đầu bước vào thời kỳ quá độ chuyển từ xã hội truyền thống sang xã hội hiện đại. Trong quá trình phát triển của mình, quan niệm giá trị của Đảng Cộng sản Việt Nam một mặt làm phong phú thêm tinh thần của thời đại mới, mặt khác nó cũng gặp phải những thách thức nghiêm trọng của giá trị kinh tế hàng hóa, quan niệm giá trị tư bản chủ nghĩa và các quan niệm giá trị tiêu cực khác...

Đồng thời, cần xây dựng và bồi dưỡng nhân cách người công an Việt Nam trong thời kỳ xây dựng xã hội chủ nghĩa gắn chặt với việc xây dựng đơn vị công an trong sạch, vững mạnh.

Việc xây dựng và bồi dưỡng nhân cách người công

an Việt Nam xã hội chủ nghĩa không thể tách rời với việc xây dựng đơn vị công an trong sạch, vững mạnh. Bởi vì, sức mạnh của con người chính là tổ chức. Tổ chức là sự kết hợp hoạt động của nhiều người với những mục tiêu và nguyên tắc nhất định, bảo đảm cho con người hoạt động đúng hướng và trưởng thành. Tổ chức yếu kém thì từng người cũng trở nên kém cỏi, bất lực. Song, không thể có tổ chức mạnh nếu không có những cá nhân mạnh. Tổ chức mạnh đảm bảo cho từng người mạnh, từng người mạnh khiến cả tổ chức mạnh. Cho nên, xây dựng nhân cách người Công an Việt Nam xã hội chủ nghĩa phải kết hợp chặt chẽ với xây dựng đơn vị công an vững mạnh, coi đó là mối quan hệ nhân quả giữa tổ chức và con người, không được tách rời. Trước hết lấy việc xây dựng đơn vị công an vững mạnh làm tiền đề cho việc xây dựng và bồi dưỡng nhân cách người Công an nhân dân Việt Nam xã hội chủ nghĩa trước mắt và lâu dài. Trong việc xây dựng đơn vị công an vững mạnh thì việc xây dựng Đảng bộ cơ sở trong sạch, vững mạnh làm nòng cốt và là hạt nhân lãnh đạo đơn vị được coi là yếu tố then chốt. Đảng viên, nhất là đảng viên giữ cương vị lãnh đạo, chỉ huy đóng vai trò quyết định.

Giáo dục cho cán bộ, chiến sĩ thấm nhuần đạo đức cần - kiệm - liêm - chính cả trong đời sống và hoạt động xã hội. Loại trừ cho được tính tham lam, ích kỷ, chạy theo lợi ích vật chất một cách không chính đáng. Xây dựng lối sống trong sạch, lành mạnh, tiết kiệm, chống hủ lậu, tham ô, sa đọa.

Học tập, trau dồi ý chí và năng lực công tác, phấn đấu hoàn thành tốt công việc được giao, đi bất cứ nơi đâu, làm bất cứ việc gì mà Tổ quốc cần đến. Mỗi cán bộ, chiến sĩ đều phải hiểu và chấp hành đúng pháp luật, mọi quy định của ngành; chống tùy tiện, cẩu thả, vô trách nhiệm, dẫn đến vi phạm pháp luật.

Nội dung học tập trước hết phải thấm nhuần và thực hiện nghiêm túc Sáu điều Bác Hồ dạy Công an nhân dân, các tài liệu của cơ quan chính trị, các sách báo của Công an nhân dân, các chuyên đề cần thiết cho công tác nghiệp vụ của từng lực lượng.

Phương pháp học tập, rèn luyện là kết hợp việc tổ chức học tập thường xuyên, có nền nếp của đơn vị với việc tự tu dưỡng của từng cán bộ, chiến sĩ. Vừa học tập vừa cam kết thực hiện đúng các quy định của Ngành, kiểm điểm sâu sắc sai phạm của từng cá nhân để có hướng khắc phục, sửa chữa.

2. Chú trọng công tác cán bộ

Đánh giá, phân loại, sắp xếp cán bộ, chiến sĩ

Đây là công việc của cả một hệ thống tổ chức từ trên

xuống dưới, có rất nhiều việc cần làm, nhiều công tác có liên quan đến vấn đề quan trọng này. Trong phạm vi đề tài này với những đơn vị cụ thể, tôi xin lưu ý những vấn đề sau đây:

Sắp xếp, bố trí đúng người, đúng việc, sử dụng hợp lý và có hiệu quả khả năng, hạn chế nhược điểm của từng cán bộ, chiến sĩ là làm việc thường xuyên của lãnh đạo, chỉ huy đơn vị.

Cơ sở để tổ chức đánh giá cán bộ, chiến sĩ phải là:

Tổ chức kiểm điểm hàng tháng để đánh giá kết quả công tác chuyên môn và việc phòng, chống tiêu cực, tham nhũng trong từng đơn vị từ nhỏ đến lớn một cách thẳng thắn, trung thực. Mạnh dạn giáo dục nhắc nhở những đồng chí có biểu hiện tiêu cực, có dư luận không tốt về quan hệ kinh tế để phòng ngừa trước.

Hàng năm sau khi kiểm điểm công tác cần chấm điểm bằng phiếu kín theo các tiêu chuẩn: công tác chuyên môn, việc chấp hành pháp luật, đoàn kết nội bộ, đạo đức và lối sống đối với tất cả cán bộ, chiến sĩ trong đơn vị. Đối với người lãnh đạo, chỉ huy thì tùy theo quy mô của từng cấp, từng đơn vị mà tổ chức lấy phiếu tín nhiệm bằng chấm điểm, tập trung vào 03 tiêu chuẩn: năng lực chỉ đạo công tác chuyên môn, nghiệp vụ; khả năng đoàn kết, quy tụ; gương mẫu trong đạo đức, tác phong và lối sống.

Số điểm được chấm sau khi bỏ phiếu kín là một cơ sở quan trọng để tham khảo nhận xét, đánh giá cán bộ. Nếu đồng chí nào các tiêu chuẩn trên đều ở dưới mức trung bình, nhất là lại diễn ra trong mấy năm liên tục thì lãnh đạo chỉ huy cấp trên cần xem xét phẩm chất, năng lực và tín nhiệm của đồng chí đó để bố trí phù hợp.

Chấm điểm bằng cách bỏ phiếu kín hàng năm là việc làm mới mẻ, với ý tưởng rất cao cả và lành mạnh. Việc chấm điểm bỏ phiếu kín không chỉ áp dụng đối với những đơn vị thiếu đoàn kết, quan hệ nội bộ không lành mạnh mà cần áp dụng ở tất cả các đơn vị, kể cả những đơn vị rất tốt, vì suy cho cùng, trong tập thể ít người muốn nói lên sự thật cả tốt và xấu của người khác, thậm chí nhiều khi nói lên sự thật còn bị thành kiến. Ngay trong tập thể ban lãnh đạo, chỉ huy, khi nhận xét về một đồng chí cấp dưới trước mắt người đó không phải lúc nào cũng nói lên hết sự thật. Phương án này cần được xây dựng thành quy chế của Bộ để thực hiện một cách thống nhất, lâu dài, có sơ kết rút kinh nghiệm để xây dựng Công an nhân dân ngày càng trong sạch, vững mạnh.

Trong công tác cán bộ nói chung, công tác đánh giá, sắp xếp, bố trí cán bộ nói riêng cần tiến hành một

cách khách quan và thận trọng, bảo đảm tập thể và dân chủ kết hợp được 03 yếu tố; cán bộ, chiến sĩ tự mình đánh giá, phân loại và đề xuất; sự tín nhiệm của cán bộ, chiến sĩ trong đơn vị và quyết định của tập thể lãnh đạo chỉ huy.

Hoàn thiện đội ngũ cán bộ lãnh đạo, chỉ huy các cấp

Đề tiến hành công tác giáo dục và quản lý cán bộ, chiến sĩ, xây dựng đơn vị công an vững mạnh thì điều quan trọng trước hết là phải có đội ngũ cán bộ lãnh đạo, chỉ huy có phẩm chất và năng lực tương xứng với cương vị và ngày càng trưởng thành. Cần thiết phải có một quy chế thật chặt chẽ và khoa học để làm các khâu tuyển chọn, đào tạo, thi tuyển, bổ nhiệm và bãi nhiệm từng cấp, từng loại cán bộ lãnh đạo, chỉ huy. Có phương pháp giáo dục và quản lý tốt để không một ai được giữ cương vị lãnh đạo một cách ngẫu nhiên và gượng ép, không ai được thỏa mãn với cương vị của mình mà không chịu phấn đấu, không một ai không còn xứng đáng vẫn giữ cương vị.

Đề đề cao trách nhiệm của người lãnh đạo, chỉ huy trực tiếp cần thực hiện hình thức kỷ luật tương xứng khi trong đơn vị xảy ra mất đoàn kết nghiêm trọng, nhất là giữa những người lãnh đạo, chỉ huy với nhau; để xảy ra những vụ việc chính trị, vi phạm pháp luật nghiêm trọng và trong đơn vị có cán bộ, chiến sĩ tham nhũng phải xử lý hình sự.

3. Xử lý đúng người, đúng tội, bất kể người đó là ai, không có vùng cấm, không có ngoại lệ

Là Chủ tịch nước, Hồ Chí Minh hết sức nghiêm khắc trong việc xử lý các vụ việc tham nhũng, điển hình là việc Người bác đơn xin ân xá của hai tử tù nguyên là hai cán bộ cao cấp của Đảng và Nhà nước ta bị tha hóa, biến chất xâm phạm tài sản, tính mạng của nhân dân: Vụ thứ nhất là Trần Dụ Châu với hàm Đại tá, làm giám đốc Nha Quân Nhu và vụ án điển hình tiếp theo là Thứ trưởng Bộ Nông nghiệp Trương Việt Hùng. Ngoài ra, dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo trực tiếp Người, Viện kiểm sát nhân dân tối cao và các Viện kiểm sát địa phương đưa ra truy tố, xét xử nhiều vụ án nghiêm trọng và phức tạp như: vụ án Nguyễn Đình Dân cùng đồng bọn buôn bán hàng hóa trái phép (thuốc phiện), đầu cơ tích trữ hàng hóa trái phép, gian lận thuế... ở Hòa Bình (1964); vụ án Ngô San Trung, nguyên Vụ trưởng Vụ Tài vụ, Tổng cục lương thực cùng 7 cán bộ có liên quan đến vụ án, có 3 người là cán bộ trung, cao cấp (1965); vụ án Lương Huy Hân, linh mục phản động đã có hành vi phạm tội Chống phá chính sách hợp tác hóa nông nghiệp bằng tuyên truyền phản động, phá hợp tác xã và

chống thuê nông nghiệp, tổ chức và rải truyền đơn chống đối chính quyền, kêu gọi lật đổ và ủng hộ Mỹ, chống phá đường lối giáo dục phổ thông của Nhà nước ta bằng việc giáo dục tư tưởng phản động, đưa người xấu thay người tốt vào dạy ở các trường không được chính quyền cho phép... để đưa ra truy tố (1965)...

Qua đó, cần xử lý kiên quyết, kịp thời, nghiêm minh các hành vi tham nhũng của cán bộ, chiến sĩ công an. Đối với các hành vi tham nhũng, hành vi có dấu hiệu tham nhũng của cán bộ, chiến sĩ công an được phát hiện, phải xử lý nghiêm khắc, đồng thời xử lý trách nhiệm của người đứng đầu để xảy ra tham nhũng ở đơn vị phụ trách theo quy định; thông báo công khai danh tính những người thực hiện hành vi tham nhũng và sai phạm của đơn vị, địa phương để giáo dục, phòng ngừa, răn đe.

Có thể thấy, trong thời gian vừa qua, Bộ Công an đã làm tiến hành rất nghiêm túc công tác xử lý cán bộ, chiến sĩ vi phạm, nhất là những cán bộ lãnh đạo, chỉ huy. Từ năm 2013 đến năm 2020 đã thi hành kỷ luật hơn 20 cán bộ cấp tướng trong lực lượng. Riêng trong nhiệm kỳ đại hội XIII xử lý 12 cán bộ cấp cao. Điều này có thể thấy quyết tâm của toàn lực lượng trong công tác đẩy lùi tệ nạn tham nhũng, tiêu cực nảy sinh trong lực lượng Công an nhân dân.

4. Đảm bảo đời sống cho cán bộ, chiến sĩ công an

Tiền lương là một yếu tố liên quan rất nhiều đến hiệu quả chống tham nhũng. Cải cách chế độ tiền lương sẽ đảm bảo giải quyết được việc chống tham nhũng ra khỏi vòng xoáy nhân quả. Tiền lương thấp không đảm bảo cuộc sống cùng với sự tha hóa đạo đức xã hội là nguyên nhân của tham nhũng để thỏa mãn những nhu cầu vật chất mà thu nhập không đáp ứng được. Xét về mặt đạo đức cán bộ, chiến sĩ công an, thu nhập thấp không thể biện minh cho sự nhũng nhiễu ở mức độ tương đối tràn lan trên một số lĩnh vực trong ngành như hiện nay. Thực tế thì tham nhũng phần nhiều lại xảy ra ở những người có thu nhập khá (lãnh đạo, chỉ huy). Tuy vậy, nếu không đặt ra vấn đề cải cách chế độ tiền lương, tăng thu nhập cho cán bộ, chiến sĩ, đặc biệt là đội ngũ cán bộ, sĩ công tác tại các cơ quan bảo vệ pháp luật - những người trực tiếp trên mặt trận chống tham nhũng thì việc chống tham nhũng không đảm bảo được hiệu quả đích thực của nó/.